

Veiligheidsregio Twente Uitkomsten controle en overige informatie 2013

Rapportage aan het algemeen bestuur

Building a better
working world

VERTROUWELIJK

Aan het algemeen bestuur
van Veiligheidsregio Twente
Postbus 1400
7500 BK ENSCHEDE

Utrecht, 16 juni 2014

JSMT-9K8PT6/JD/hu

Uitkomsten controle en overige informatie 2013

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening 2013 van Veiligheidsregio Twente, brengen wij u hiermee verslag uit omtrent onze bevindingen en aanbevelingen.

De onderwerpen die in dit verslag aan de orde komen, hebben onderdeel uitgemaakt van onze overwegingen bij de bepaling van de aard, het tijdstip van de uitvoering en de diepgang van de controlemaatregelen die zijn toegepast bij de uitvoering van de controle van de jaarrekening van Veiligheidsregio Twente. De in dit verslag opgenomen bevindingen doen geen afbreuk aan ons oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening 2013.

Wij willen u als opdrachtgever met dit verslag zo goed mogelijk informeren. Wij beogen hiermee u met name in uw controlerende functie met raad en daad bij te staan. Dit verslag sluit aan op de afspraken die wij met u hebben gemaakt en die wij hebben vastgelegd in onze opdrachtbevestiging.

Het concept van dit rapport is op 16 mei 2014 besproken met en toegelicht aan een afvaardiging van uw organisatie. Eventuele opmerkingen zijn verwerkt in dit verslag van bevindingen. Een afschrift van dit verslag is toegezonden aan het algemeen bestuur.

Wij stellen het op prijs bijgevoegd verslag nader aan u toe te lichten of eventuele vragen hierover van u te beantwoorden.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

drs. J.M.A. Drost RA

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	3	Onafhankelijkheid en controleproces	16	Bijlagen	20
Managementsamenvatting	4	Onafhankelijkheid	17	Bijlage 1: SiSa-bijlage	21
Uitkomsten jaarrekeningcontrole Veiligheidsregio Twente	5	Ons controleproces	18	Totaal aantal pagina's in dit rapport:	21
Conclusie van de controle	6				
Onze analyse van het resultaat 2013	7				
Financiële positie ultimo 2013	8				
Onze analyse van het weerstandsvermogen	9				
Bijzondere posten in de jaarrekening	10				
Uitkomsten rechtmatigheid	12				
Uitkomsten SiSa	14				
Kwaliteit beheersorganisatie	15				

Management- samenvatting

Samenvatting accountantsverslag Jaarrekening 2013 Veiligheidsregio Twente		
Uitkomsten jaarrekeningcontrole	De jaarrekening is getrouw	<p>Bij de jaarrekening 2013 van Veiligheidsregio Twente (hierna: VRT) zullen wij, na vaststelling door het algemeen bestuur, een goedkeurende controleverklaring afgeven met betrekking tot de getrouwheid.</p> <p>Er resteren geen niet-gecorrigeerde controleverschillen of materiële herrubriceringen voor de jaarrekening 2013. Dit betekent dat het jaarverslag en de jaarrekening 2013 zijn ingericht in overeenstemming met het BBV en de in de programmarekening opgenomen balans en toelichting en rekening van baten en lasten een getrouwe weergave zijn van de financiële positie en baten en lasten van VRT.</p>
	De jaarrekening is rechtmatig	Bij de jaarrekening 2013 van VRT zullen wij, na vaststelling door het algemeen bestuur, een goedkeurende verklaring afgeven met betrekking tot de rechtmatigheid. Dit betekent dat de baten en lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2013 in overeenstemming zijn met de door het algemeen bestuur vastgestelde wet- en regelgeving.
	(Geen) bevindingen ten aanzien van de SiSa-bijlage	Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkering gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2013. Op grond van ons onderzoek hebben wij geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.
	Controleverschillen	<p>Tijdens onze uitgevoerde werkzaamheden hebben wij de volgende controleverschillen vastgesteld:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Onderbouwing voorzieningen niet toereikend. Op basis hiervan heeft VRT besloten de voorzieningen te laten vrijvallen en via de resultaatbestemming toe te voegen aan de bestemmingsreserves. ▶ Grondslag vooruitbetaalde kosten C-2000 vervallen als gevolg van budgetoverheveling vanuit gemeenten. Vordering is afgeboekt. ▶ Dotatie aan reserve niet conform AB-besluit. Gereclassificeerd naar vooruitontvangen bedragen. ▶ Besteding BDUR in SiSa-bijlage onjuist verantwoord. Correctie heeft plaatsgevonden. ▶ Toelichtingen en/of presentatie in de jaarrekening voldeden niet volledig aan de vereisten. Waar nodig zijn aanpassingen doorgevoerd. <p>In het hoofdstuk "Uitkomsten jaarrekeningcontrole Veiligheidsregio Twente" zijn wij nader ingegaan op de uitkomsten van de jaarrekeningcontrole waaronder de hierboven genoemde voorzieningen.</p>

Uitkomsten
jaarrekeningcontrole
Veiligheidsregio
Twente

Conclusie van de controle

Controleverklaring

Wij zullen, naar verwachting een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening van VRT afgeven over het boekjaar geëindigd op 31 december 2013.

De jaarrekening en het jaarverslag dienen te worden opgemaakt in overeenstemming met het BBV. Wij hebben vastgesteld dat de jaarrekening 2013 van VRT geen materiële afwijkingen vertoont ten opzichte van de voorschriften van het BBV. Daarnaast is door ons nagegaan of het jaarverslag de minimale wettelijk voorgeschreven informatie bevat en of de inhoud van dit verslag geen tegenstrijdigheden bevat met de door ons gecontroleerde jaarrekening. Wij hebben vastgesteld dat de inhoud van het jaarverslag niet strijdig is met de jaarrekening.

Wij zijn er bij ons oordeel van uitgegaan dat het algemeen bestuur de nu overlegde jaarrekening ongewijzigd vaststelt. Indien er nog wijzigingen worden aangebracht in de definitieve vorm van de jaarrekening dienen wij deze te beoordelen alvorens onze controleverklaring hierbij mag worden opgenomen.

Controleverschillen

Tijdens onze controle inventariseren wij verschillen tussen enerzijds bedragen, classificaties, presentatie en toelichting van jaarrekeningposten die VRT heeft opgenomen of gerapporteerd en anderzijds bedragen, classificaties, presentatie of toelichting zoals die naar onze mening in overeenstemming met het *Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten* dienen te worden opgenomen of gerapporteerd.

In de managementsamenvatting zijn wij ingegaan op de gecorrigeerde controleverschillen.

Kwaliteit totstandkoming jaarrekening

Wij hebben vastgesteld dat het traject van totstandkoming van de jaarrekening ten opzichte van voorgaand jaar is verbeterd. Met name de zichtbaarheid van de vastgelegde aansluitingen en de volledigheid van de opgeleverde documentatie is sterk toegenomen. Bij de start van de jaarrekeningcontrole waren de jaarstukken 2013 echter nog niet volledig. Vooral toelichtingen bij de programma's en balansposten waren nog niet volledig geactualiseerd. Wij bevelen u aan het voorbereiden van de jaarrekeningcontrole zodanig te plannen dat bij de start van de jaarrekeningcontrole een compleet document beschikbaar is.

Aanvaardbaarheid van de grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Naar onze mening zijn de door het management gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties. Dit geldt tevens voor het tijdstip waarop die transacties hebben plaatsgevonden, de periode waarin zij zijn verantwoord en de desbetreffende toelichtingen in de jaarrekening.

Schattingsprocessen binnen de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het maken van schattingen bij het opmaken van de jaarrekening. Als accountant beoordelen wij deze door het dagelijks bestuur gemaakte schattingen.

Wij kunnen instemmen met de door het dagelijks bestuur gemaakte inschattingen en waarderingsgrondslagen.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole Veiligheidsregio Twente

Onze analyse van het resultaat 2013

Voordelig resultaat nader besproken

Het rekeningresultaat over het jaar 2013 bedraagt € 4.257.000 voordelig ten opzichte van de gewijzigde begroting.

Het resultaat over 2013 ten opzichte van de gewijzigde begroting kan als volgt worden weergegeven:

Bedragen x € 1.000.000	Gewijzigde begroting	Rekening 2013	Afwijking	Rekening 2012
	€	€	€	€
Totale lasten	48,0	53,3	- 5,3	- 15,1
Totale baten	48,0	57,4	+ 9,4	+ 15,3
Resultaat vóór bestemming	0	+ 4,1	+ 4,1	+ 0,2
mutaties is reserve	0	+ 0,1	+ 0,1	0
Rekening- resultaat	0	+ 4,2	+ 4,2	+ 0,2

De belangrijkste verklaringen van het resultaat zijn als volgt:

Bedragen x € 1.000	Voordelig	Nadelig
Programma Brandweer	4,2	
TOTAAL	4,2	

Het positieve resultaat wordt primair veroorzaakt door programma Brandweer. De oorzaak betreft onder andere de overname van gemeentelijke reserves en voorzieningen van €1,2 miljoen, welke via de resultaatbestemming van de VRT dienen te worden bestemd. Tevens is sprake van een financieringsresultaat van €1,6 miljoen, doordat het overgenomen brandweermaterieel voordeliger kon worden gefinancierd. Daarentegen leidt de afwikkeling FLO-gelden tot een negatief resultaat op de brandweer van € 1,6 miljoen. In de programmarekening is nadere toelichting op deze en overige verschillen opgenomen.

Wij hebben vastgesteld dat het algemeen bestuur gedurende het boekjaar is geïnformeerd over de positieve resultaatontwikkeling. Vooralsnog heeft VRT geen beleid geformuleerd wanneer er een begrotingswijziging moet worden ingediend. Wij adviseren om, in samenspraak met het algemeen bestuur tot afspraken te komen wanneer er een begrotingswijziging moet worden ingediend.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole Veiligheidsregio Twente

Financiële positie ultimo 2013

Eigen vermogen

Op basis van de jaarrekeningen 2012 en 2013 is de financiële positie (eigen vermogen) van VRT als volgt samengesteld:

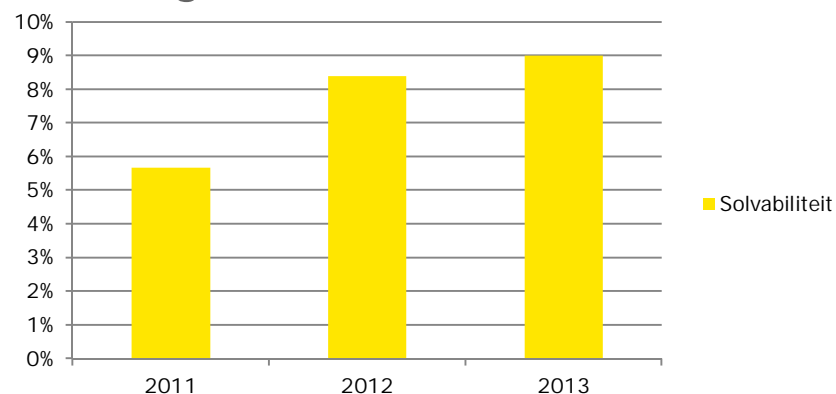
Bedragen x € 1.000	Rekening 2013	Rekening 2012
	€	€
Algemene reserve	211	211
Bestemmingsreserve	464	373
Nog te bestemmen resultaat	4.257	231
Totaal eigen vermogen	4.932	815

Zoals uit bovenstaande opstelling blijkt, is het eigen vermogen van VRT ten opzichte van 2012 toegenomen met circa € 4,1 miljoen. Deze stijging heeft vooral betrekking op het resultaat boekjaar.

Solvabiliteit

De solvabiliteit (eigen vermogen/totaal vermogen) is als gevolg van het positieve resultaat over 2013 gestegen naar 9% (vorig jaar 8,4%). Ondanks dat de solvabiliteit zich positief heeft ontwikkeld blijft deze aan de lage kant. Ter vergelijking hebben wij de solvabiliteit van Hollands Midden 27% en Midden en West Brabant 34,5% per ultimo 2012 bepaald.

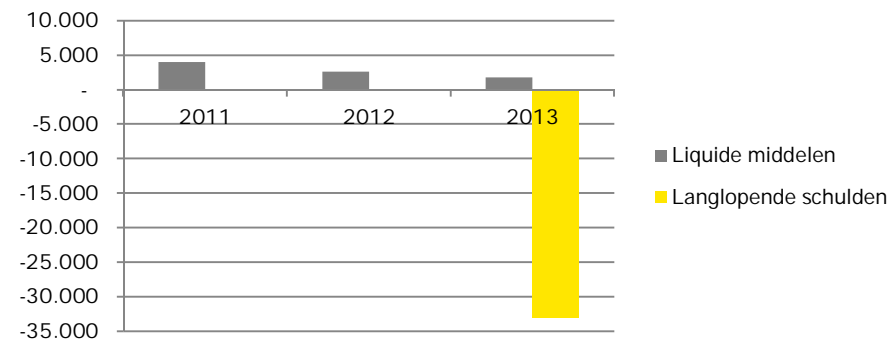
De ontwikkeling in de afgelopen jaren is in de volgende grafiek weergegeven. Overigens merken wij hierbij op dat het nog te bestemmen resultaat 2013 is meegenomen in de bepaling van de solvabiliteit 2013. Het eventueel laten terugvloeien van resultaat naar de gemeenten zorgt voor een verslechtering van de solvabiliteit.

Wat de benodigde solvabiliteit is, is afhankelijk van het risicoprofiel van de organisatie. Welke risico's loopt VRT zelf en welke risico's hebben zij verlegd naar de gemeenten. Voor de vraag in welke mate het huidige eigen vermogen toereikend is om de geïdentificeerde mogelijke risico's voor VRT op te vangen verwijzen wij naar de paragraaf weerstandstandsvermogen van dit rapport.

Liquiditeit

De liquiditeit is over 2013 verslechterd als gevolg van de overgang van de lokale brandweerkorpsen naar VRT. Ter financiering van met name de overgenomen vaste activa heeft VRT een langlopende lening van € 33 miljoen aangetrokken. De current ratio (vlottende activa/vlottende passiva) is ten opzichte van 2012 verslechterd met 0,25 naar 0,31 ultimo 2013. Een gezonde waarde van dit kengetal ligt boven de 1. De continuïteit van VRT is echter gewaarborgd uit hoofde van de afspraken met de deelnemende gemeenten.

Onze analyse van het weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen

In het jaarverslag is onder andere de paragraaf *Weerstandsvermogen* opgenomen. In deze paragraaf is opgenomen in hoeverre VRT in staat is financiële risico's op te vangen door middel van het weerstandsvermogen. Hiervoor heeft VRT een risico-inventarisatie uitgevoerd en de risico's gekwantificeerd.

VRT hanteert om te kijken of het weerstandsvermogen toereikend is een ratio (verhouding tussen beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit). De ratio is berekend op 1,8 en wordt derhalve door VRT gekwalificeerd als voldoende. De berekening is echter gebaseerd op een gedateerde inschatting van risico's. Actualisatie van de risico's maakt onderdeel uit van de op te stellen Nota risicomanagement / weerstandsvermogen. Wij hebben vernomen dat deze Nota op korte termijn gereed zal zijn.

Ratio weerstandsvermogen (x € 1 miljoen)	2013	2012
A: beschikbare weerstandscapaciteit	€ 1,31	€ 1,31
B: benodigde weerstandscapaciteit	€ 0,72	€ 0,68
C: ratio (A/B)	1,8	1,9

Het belangrijkste aandachtspunt ten aanzien van het weerstandsvermogen is of VRT een eigen buffer, weerstandsvermogen, creëert of dat er voor wordt gekozen dat de bij VRT aangesloten gemeenten dit doen. De benodigde weerstandscapaciteit is bepaald aan de hand van de geïdentificeerde risico's door VRT. In de paragraaf weerstandsvermogen is een overzicht met de belangrijkste risico's opgenomen.

In het hierna volgende overzicht hebben wij de risico's groter dan € 150.000 opgenomen.

Risico's > € 250.000 (x€ 1.000)	Mogelijk bedrag	Kans	Risicobedrag maximaal
Europese aanbesteding	€ 250	70%	€ 175
btw consequenties	€ 250	70%	€ 175

Ten aanzien van Europese aanbesteding en btw wordt de kans 70% ingeschat dat het risico zich voordoet. Indien de kans dat een risico zich voordoet groter is dan 50% adviseren wij u, als organisatie, na te gaan of het risico niet financieel in de begroting dient te worden vertaald en/of maatregelen dienen te worden genomen ter afdekking van het risico. Voor de beheersing omtrent Europese aanbestedingen verwijzen wij naar de paragraaf "Bijzondere posten in de jaarrekening" voor een nadere toelichting.

Bijzondere posten in de jaarrekening (1)

Overdracht brandweer

Per 1 januari 2013 zijn de brandweertaken overgeheveld naar VRT. De activa en passiva evenals de personeelsleden van de voorheen gemeentelijke brandweerkorpsen zijn overgegaan naar VRT.

Activa/passiva

Wij hebben vastgesteld dat de activa en passiva juist en volledig (in overeenstemming met de onderliggende overeenkomsten) in de financiële administratie van VRT zijn verwerkt.

Personeel

Ten tijde van de interim-controle hebben wij vastgesteld dat – mede gezien de omvang van de overdracht – nog onvoldoende interne controles waren uitgevoerd. Middels aanvullende werkzaamheden is alsnog voldoende zekerheid verkregen bij de juiste administratieve verwerking van de nieuwe medewerkers.

Daarnaast is gecontroleerd in hoeverre de personeelsdossiers voldoen aan de vereisten. Uit dit onderzoek is gebleken dat nog niet alle personeelsdossiers die documenten bevatten die VRT wenselijk acht. VRT heeft inmiddels actie ondernomen om de personeelsdossiers te completeren. Wij zijn positief over de reeds ingezette verbetermaatregelen.

Ten aanzien van de personeelsbeloning hebben wij vastgesteld dat deze door de samenvoeging van de verschillende korpsen en de daarbij afgesproken overgangsregelingen, complex is. Deze complexiteit vergroot de kans op fouten en tevens brengt het, in het kader van de interne beheersing, kosten met zich mee. Wij willen u in overweging meegeven, indien de mogelijkheid zich voordoet, de personeelsbeloning te harmoniseren ten einde zo snel mogelijk te komen tot een uniforme beloning.

BDUR

VRT wordt met name gefinancierd via de gemeentelijke bijdrage en een rijksbijdrage (Brede doeluitkering rampenbestrijding, Hierna: BDUR). In 2009 en 2010 is bekend geworden dat de brandweertaken zouden worden overgeheveld naar de Veiligheidsregio's. Vanaf dat moment heeft vanuit het Rijk een aanvulling plaatsgevonden. Hierdoor loopt het jaarlijkse niet bestede en terug te betalen bedrag flink op. Het betreft geoormerkt geld dat – zolang besteding niet heeft plaatsgevonden – als vooruitontvangen bedrag met terugbetalingsverplichting aan het Rijk dient te worden opgenomen.

Tot en met 2012 was het redelijk inzichtelijk welk deel van de exploitatie het gemeentelijke deel was en welk deel van het Rijk en daardoor ook goed toe te wijzen. Vanwege de regionalisering en de daaruit volgende reorganisatie is in de begroting echter niet meer te herleiden welke taken met rijksmiddelen en welke taken met gemeentelijke middelen zijn gefinancierd. Teneinde het rekeningsaldo voor boekjaar 2013 en verder te kunnen vaststellen, is daarom een nieuwe beleidslijn met het bestuur afgesproken, namelijk het hanteren van een “pro-rato vereffening”. Op basis van de werkelijke verhouding baten Rijk en baten gemeenten (in 2013 10,3%) wordt een percentage van het resultaat gedoteerd aan de vooruitontvangen bedragen om in de toekomst in te kunnen zetten of terug te kunnen betalen aan het Rijk. Wij kunnen ons verenigen met deze verwerkingswijze, echter merken wij op dat deze correctie eveneens dient te worden meegenomen in de verantwoorde besteding BDUR in de SiSa-bijlage.

Vooruitbetaalde kosten C-2000

Als gevolg van de overdracht van de brandweer per 1 januari 2013 is eveneens een vordering van € 65.000 vervallen. De vordering had betrekking op vooruitbetaalde kosten welke nog doorbelast dienden te worden aan gemeenten. Aangezien de budgetten vanaf 2013 in de begroting van VRT zijn opgenomen, is de grondslag voor de vordering komen te vervallen. Wij kunnen ons verenigen met de vrijval.

Bijzondere posten in de jaarrekening (1)

Vorzieningen

In de jaarrekening 2012 was een tweetal voorzieningen opgenomen voor in totaal € 161.000 ten behoeve van de GHOR en C-2000.

In het accountantsverslag bij de jaarrekening 2012 hebben wij het dagelijks bestuur geadviseerd om de overwegingen, documentatie en schattingen, die ten grondslag liggen aan de gevormde voorzieningen, verder vorm te geven en te concretiseren. Ten tijde van de jaarrekeningcontrole 2013 hebben wij geconstateerd dat de onderbouwing van de getroffen voorzieningen te summier was. In overleg met VRT zijn beide voorzieningen vrijgevallen ten gunste van het resultaat.

Wij hebben de in de jaarrekening opgenomen verwerkingswijze op voorhand met VRT besproken en kunnen ons verenigen met de desbetreffende verwerkingswijze. Wel merken wij op dat de desbetreffende wijziging nog door het algemeen bestuur moet worden goedgekeurd alsmede dat de desbetreffende transactie idealiter gedurende het boekjaar had plaatsgevonden.

Schatkistbankieren

Eind 2013 heeft het Rijk het schatkistbankieren in werking laten treden. VRT heeft voor 31 december 2013 een schrijven ontvangen van het Rijk om de overtollige middelen over te maken naar de rekening voor het schatkistbankieren. In de jaarrekening 2013 is echter nog geen saldo verantwoord in het kader van schatkistbankieren.

Conform de regelgeving bedraagt de drempel 0,75% van het begrotingstotaal met een minimum van € 250.000 en een maximum van € 2.500.000 (gemiddelde per periode of maximum per dag). Het begrotingstotaal VRT 2013 bedraagt € 50.603.043 (lasten). Derhalve is de drempel bepaald op € 380.000. Conform de jaarrekening 2013 bedraagt het saldo liquide middelen € 1.815.033. Rekening houdend met de drempel ad € 380.000 is een bedrag van € 1.435.033 overtollig.

Ondanks dat er formeel gezien niet wordt voldaan aan de eisen van het schatkistbankieren heeft dit geen impact op het rechtmatigheidsoordeel. De gederfde rente-inkomsten voor het Rijk worden meegenomen als een (formele) rechtmatigheidsfout. Aan deze overtredingen zelf zijn geen (directe) financiële gevolgen verbonden. Ten aanzien van een overschrijding van de drempelwaarde schatkistbankieren staan in de wet eveneens geen sancties of boetes. Hierdoor heeft de overschrijding van de regelgeving met betrekking tot het schatkistbankieren geen (financiële) impact op het rechtmatigheidsoordeel.

Bijzondere posten in de jaarrekening (2)

Overige opbrengsten

Naast de Rijksbijdrage en gemeentelijke bijdrage is sprake van de volgende twee materiële overige opbrengsten:

- ▶ Openbaar Meldsysteem (OMS),
- ▶ Facturatie brandweeroefeningen.

Evenals vorig jaar hebben wij ten tijde van de interim-controle geconstateerd dat de beheersing omtrent deze overige opbrengsten verder kan worden verbeterd. Op basis van aanvullende uitgevoerde (interne-) controlewerkzaamheden hebben wij de verantwoorde overige opbrengsten akkoord bevonden. Wij adviseren u de beheersing binnen deze processen verder te verbeteren, zodat de volledigheid beter is gewaarborgd.

Aanbestedingen

Per 1 april 2013 is de nieuwe aanbestedingswet van kracht.

Daarnaast neemt het belang van rechtmatige aanbestedingen, door de toenemende mate van claims en procedures, toe. VRT heeft dit risico als zodanig ook gekwantificeerd in de paragraaf weerstandsvermogen.

In ons accountantsverslag 2012 en de managementletter 2013 hebben wij u gewezen om de gewijzigde regelgeving en het toenemende belang om aan de voorkant, middels waarborging binnen het proces, zorg te dragen voor een rechtmatige aanbesteding.

Tijdens onze interim-controle 2013 hebben wij vastgesteld dat binnen het aanbestedingsproces onvoldoende waarborgen zijn opgenomen om de rechtmatige aanbesteding te garanderen. Naar aanleiding hiervan heeft de organisatie achteraf middels een inkoopanalyse alsnog onderzocht welke inkopen aanbesteed hadden moeten en zijn zij nagegaan of er sprake is geweest van een rechtmatige aanbesteding. Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd. Voor 2014 heeft VRT reeds een traject ingang gezet om de rechtmatigheid van de aanbestedingen binnen het proces te borgen.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Per 1 januari 2013 is de *Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector* (WNT) ingevoerd. Op basis van deze wet is de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector in dienstverband en bij ontslag wettelijk gemaximeerd.

Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting in de jaarrekening. Dit geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen indien zij de maximale bedragen van topfunctionarissen overschrijden.

In het kader van de jaarrekening 2013 heeft u een analyse uitgevoerd van de topfunctionarissen binnen uw organisatie. Tevens heeft u vastgesteld of er functionarissen zijn die een hogere bezoldiging dan de gestelde maxima hebben ontvangen. Deze informatie heeft u opgenomen in de toelichting op de jaarrekening. Wij hebben de juistheid en volledigheid van deze toelichting gecontroleerd.

Uitkomsten rechtmatigheid

Onze bevindingen in het kader van rechtmatigheid

Wij hebben bij de controle over 2013 de rechtmatigheid getoetst conform de bepalingen van het Bado en het controleprotocol 2013 van VRT.

Bij onze controle hebben wij aandacht gegeven aan de volgende onderwerpen:

- ▶ het rechtmatigheidsbeheer;
- ▶ de naleving van het voorwaardencriterium;
- ▶ de begrotingsrechtmatigheid;
- ▶ het misbruik-en-oneigenlijk-gebruik criterium;
- ▶ de niet-financiële beheershandelingen

Rechtmatigheidsbeheer

Het controleprotocol, inclusief het normenkader is door het algemeen bestuur vastgesteld. Het normenkader is intern door uw organisatie vertaald in een intern controleplan, waarin de uit te voeren werkzaamheden zijn opgenomen. Ten tijde van de interim controle hebben wij geconstateerd dat de interne beheersing inclusief de uitgevoerde verbijzonderde interne controle nog niet toereikend genoeg was om de rechtmatigheid vast te kunnen stellen.

In onze managementletter, uitgebracht d.d. 20 november 2013 en ons Early Warning Memorandum (hierna: EWM) uitgebracht d.d. 13 december 2013 hebben wij verschillende aandachtspunten richting de jaarrekening onderkend. VRT heeft een plan een van aanpak opgesteld waarin is opgenomen hoe de geconstateerde bevindingen richting de jaarrekeningcontrole 2013 worden opgepakt en weggenomen. Daarnaast zijn in dit verbeterplan acties opgenomen om de beheersing binnen de processen structureel naar een hoger niveau te brengen ten einde de bevindingen alsmede de reparatiewerkzaamheden achteraf voor 2014 te voorkomen. EY heeft het plan van aanpak aan de voorkant meegelezen en vastgesteld dat het plan van aanpak toereikend is.

Voorafgaand aan de jaarrekeningcontrole heeft EY tussentijds beoordeeld hoe het plan van aanpak in de praktijk wordt opgepakt alsmede eventuele bevindingen direct met VRT af te kunnen stemmen.

Op vrijdag 21 februari jongstleden heeft EY de bevindingen, zoals opgenomen in de managementletter en het EWM, met een afvaardiging van het bestuur besproken. In de periode tussen de voortgangcontrole en de jaarrekeningcontrole heeft VRT de benodigde herstelacties afgerond. Tussentijds hebben wij de voortgang beoordeeld en dit gerapporteerd aan het dagelijks bestuur middels een voortgangsrapportage. Dit heeft er uiteindelijk in geresulteerd dat de werking van de beheersingsmaatregelen met voldoende diepgang is getoetst en de uitkomsten hiervan afdoende zijn gedocumenteerd.

Wij zijn van mening dat VRT voor het boekjaar 2013 uiteindelijk een rechtmatigheidsonderzoek heeft uitgevoerd van voldoende kwaliteit, maar dat het reeds ingezette verbetertraject dient te worden gecontinueerd. Eén van de verbeteracties betreft het in gebruik nemen van het geactualiseerde en verbeterde interne controleplan 2014. Aandachtspunt hierbij is nog wel de tijdige uitvoering van de verbijzonderde interne controle en de vertaling van de fouten en onzekerheden naar aanvullende werkzaamheden.

Voorwaardencriterium

Wij hebben geen bevindingen geconstateerd met betrekking tot het voorwaardencriterium.

Begrotingsrechtmatigheid

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium toetsen wij of het budgetrecht van het bestuur is gerespecteerd.

De overschrijdingen ten opzichte van de begrote lasten zijn door het dagelijks bestuur in de toelichting op de programmarekening toereikend toegelicht. Het dagelijks bestuur stelt het algemeen bestuur voor genoemde overschrijdingen te autoriseren in het kader van de vaststelling van de jaarrekening 2013. Vooruitlopend hierop zijn wij hiervan reeds uitgegaan bij het vormen van ons oordeel over de (begrotings)rechtmatigheid.

Uitkomsten rechtmatigheid

Misbruik en oneigenlijk gebruik

In de interne en externe regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Uw organisatie heeft de toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik opgenomen in het interne controleplan. De uitkomst van deze toets heeft niet geleid tot bevindingen die invloed hebben op de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties.

Niet-financiële beheershandelingen vallen buiten de scope van rechtmatigheidscontrole

Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant toetst deze handelingen en beslissingen niet inhoudelijk door gegevensgericht onderzoek. Volstaan wordt in dit kader met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen. Binnen dit systeem moeten voorwaarden zijn geschapen om risico's goed te kunnen beoordelen en in de tijd te kunnen volgen.

Wij hebben ons een beeld gevormd over de wijze van totstandkoming van de inventarisatie van de risico's en de getrouwe weergave van de hieruit mogelijk voortvloeiende financiële gevolgen in de paragraaf *Weerstandsvormogen* van het jaarverslag.

Daarnaast hebben wij gericht geïnformeerd naar de lopende procedures waarbij VRT betrokken is, teneinde indicaties te verkrijgen over de eventuele risico's op dit vlak. Op grond hiervan en de toelichting in de paragraaf *Weerstandsvormogen* beschikken wij niet over aanwijzingen die een nader onderzoek naar de (financiële) gevolgen noodzakelijk maakt.

SiSa

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de *Nota verwachtingen accountantscontrole 2013*. Op grond van ons onderzoek hebben wij bij navolgende specifieke uitkeringen de in onderstaande tabel vermelde fouten en/of onzekerheden geconstateerd:

Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
V&J A2	Geen	0	n.v.t.

Onze controleaanpak hierbij hebben wij in het hoofdstuk *Onafhankelijkheid en controleproces* nader toegelicht. De SiSa-bijlage dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli a.s. elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. Door middel van een voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen SiSa-bijlage. In bijlage 1 bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen. U kunt deze tabel hanteren ten behoeve van verzending naar het CBS.

Kwaliteit beheersorganisatie

Onze bevindingen in het kader van uw interne beheersing

In onze managementletter 2013 en Early Warning Memorandum ten behoeve van het dagelijks bestuur, hebben wij onze bevindingen en aanbevelingen van onze tussentijdse controle 2013 opgenomen. In de paragraaf *Rechtmatigheidsbeheer* zijn wij reeds ingegaan op de geconstateerde bevindingen in het kader van uw interne beheersing alsook het verbetertraject dat nadien is ingezet. Daarbij hebben wij geen significante leemtes in de interne beheersing van VRT geconstateerd.

Automatisering

In het kader van de controle van de jaarrekening brengt de accountant ook verslag uit omtrent zijn bevindingen met betrekking tot de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Onze controle was niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van het management ontvangen. De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Wij hebben in het kader van de jaarrekeningcontrole de algemene IT-beheerprocessen van de applicaties met grote financiële impact binnen uw organisatie beoordeeld. Dit betreft de volgende applicaties:

- ▶ AFAS
- ▶ RAET
- ▶ Beaufort
- ▶ Veiligheidspaspoort

Doordat VRT haar processen steeds meer digitaal uitvoert wordt zij afhankelijker van de betrouwbare werking van de applicaties, zoals bijvoorbeeld bij de digitale afhandeling van declaraties. Wij hebben voor de bovengenoemde applicaties het wijzigingsbeheer, de logische toegangsbeveiliging en de maatregelen die de organisatie heeft ingericht ter waarborging van de continuïteit van de gegevensverwerking onderzocht.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij vastgesteld dat de belangrijkste IT-beheersmaatregelen (nog) niet effectief zijn ingericht.

Dit komt door de volgende bevindingen:

- ▶ Het niet consequent documenteren van uitgevoerde werkzaamheden.
- ▶ Daarnaast hebben we een aantal bevindingen geconstateerd op maatregelen gericht op het zowel verkrijgen als verschaffen van toegang tot de applicaties.

Op afstand gezette activiteiten

VRT maakt voor de uitvoering van de salarisadministratie alsmede de interne controle gebruik van de diensten van een derden partij, Regio Twente. VRT is en blijft verantwoordelijk voor de juiste uitvoering en hierbij is het van belang dat VRT tijdig managementinformatie ontvangt van deze partij ten einde zijn Regio-rol naar behoren te kunnen vervullen alsmede om gedurende het jaar bij te kunnen sturen.

Voor 2013 heeft VRT samen met de accountant aanvullende werkzaamheden uitgevoerd ten einde voldoende zekerheid te verkrijgen over de rechtmatigheid. Wij adviseren u in dit kader de huidige afspraken te evalueren en daar waar nodig aan te passen ten einde van een onafhankelijke derde (accountant) zekerheid te krijgen dat de derden partij zijn werkzaamheden op een juiste wijze uitvoert. Deze zekerheid kan worden verkregen middels een ISAE 3402 rapport.

Onafhankelijkheid en controleproces

Onafhankelijkheid en controleproces

Onafhankelijkheid

Inleiding

De onafhankelijkheid van de accountant behoort tot het fundament van zijn beroep. In de maatschappelijke discussie over kwaliteitsverbetering van de controle speelt de onafhankelijkheid van accountants een belangrijke rol. Het Nederlandse parlement heeft in dit kader met ingang van 2013 een wettelijke regeling ingevoerd inzake een strikte scheiding van controle en advies, alsmede vanaf 2016 verplichte kantoorrotaties bij OOB's. Hiermee loopt Nederland vooruit op Europese regelgeving, waarover in december 2013 een akkoord is bereikt dat minder ver gaat dan de Nederlandse wet. Kern van het Europees Barnierakkoord is een verbod op bepaalde non-auditdiensten, een limiet op de levering van toegestane non-auditdiensten tot 70% van de audit fee en kantoorrotatie eens in de tien jaar welke periode na een nieuwe tender met tien jaar verlengd kan worden.

Ook de *Nederlandse Beroepsorganisatie voor Accountants* (NBA) heeft de onafhankelijkheidsregels voor zijn leden verder aangescherpt. Met de nieuwe *Verordening inzake Onafhankelijkheid* (ViO) zijn de regels vanaf 2014 strikter dan de *Code of Ethics* en wordt een kader gecreëerd dat verder gaat dan internationaal gebruikelijk is. Zo geeft de NBA een meer expliciete uitleg aan bedreigingen van de onafhankelijkheid die voortvloeien uit de perceptie van het publiek.

Belangrijkste wijzigingen in de ViO

De belangrijkste wijzigingen in de ViO hebben betrekking op:

- ▶ een nadere toetsing van geschenken en uitingen van gastvrijheid vanaf een grens van € 100. Dit geldt zowel voor ontvangen als verstrekte geschenken en uitingen van gastvrijheid;
- ▶ een verbod van sponsoring van een assurancecliënt ter verkrijging van naamsbekendheid;

- ▶ het afschaffen van het onderscheid tussen een opdracht tot controle van de jaarrekening en andere assurancediensten (bijvoorbeeld controle van een MVO-verslag). De oude regels kenden nog een lichter regime voor andere assurancediensten;
- ▶ de introductie van het begrip gelieerde derde dat de reikwijdte van het verbod op het leveren van adviesdiensten aan andere entiteiten binnen de groep bij OOB's inperkt. Relaties met zustersverenigingen worden buiten beschouwing gelaten. Daarnaast vallen moedervereniging(en) wel onder het begrip gelieerde derde, ongeacht het materiële belang.

Onze onafhankelijkheid is gewaarborgd

De onafhankelijkheid van de accountant behoort tot het fundament van zijn beroep. De jarenlange discussie over het beroep en het functioneren van de accountant, hebben uiteindelijk geresulteerd in een aanpassing van de accountantswetgeving, welke van toepassing is voor organisaties van openbaar belang (OOB's) met als doel de onafhankelijkheid van de accountant beter te waarborgen richting het maatschappelijk verkeer. Ondanks het feit dat een provincie zich volgens de wet niet kwalificeert als een organisatie van openbaar belang vinden wij het als uw accountant belangrijk om eventuele bedreigingen ten aanzien van de onafhankelijkheid te melden.

Wij hebben gedurende het jaar geen onafhankelijkheidsissues geconstateerd.

Ons controleproces

Wat is de reikwijdte van onze opdracht

Conform de aan ons verleende opdracht hebben wij de jaarrekening 2013 van Veiligheidsregio Twente (VRT) gecontroleerd. Deze jaarrekening is onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur opgesteld. Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel te geven over de jaarrekening.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het *Besluit accountantscontrole decentrale overheden* (Bado) en het door het algemeen bestuur vastgestelde controleprotocol. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Onze controleaanpak in het kort

Onze controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van zowel de baten en lasten als de activa en passiva, alsmede het voor de naleving van de wet- en regelgeving relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn, maar die niet ten doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van VRT.

Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving, van de redelijkheid van schattingen die het dagelijks bestuur heeft gemaakt en een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

De met u afgesproken goedkeurings- en rapporteringstoleranties

Op grond van het Bado stelt het algemeen bestuur de goedkeuringstolerantie vast die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren.

Op grond van de jaarrekening 2013 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten afgerond € 533.000 (1%) en voor onzekerheden € 1.599.000 (3%).

Deze goedkeuringstolerantie is een kwantitatief criterium. De uiteindelijke oordeelsvorming is echter altijd een combinatie van kwalitatieve- en kwantitatieve afwegingen.

De conclusie is dat er na de controle geen niet-gecorrigeerde controleverschillen resteren.

Onafhankelijkheid en controleproces

Ons controleproces

Frauderisico's

Onze controle dient zodanig te worden gepland en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang als gevolg van fouten of fraude bevat (Standaard 240 *De verantwoordelijkheden van de accountant met betrekking tot fraude in het kader van een controle van financiële overzichten*). Door de beperkingen die inherent zijn aan een controle, bestaat er een onvermijdbaar risico dat sommige afwijkingen in de financiële overzichten niet zullen worden ontdekt, zelfs wanneer de controle naar behoren is gepland en uitgevoerd overeenkomstig de Standaarden. Onze controlewerkzaamheden omvatten mede de volgens Standaard 240 vereiste werkzaamheden, zoals brainstorming, het verzamelen van informatie met het oog op het vaststellen van en reageren op het risico van fraude en het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden gericht op het risico van het doorbreken van interne beheersmaatregelen door het management, met inbegrip van inzage in journaalboekingen, beoordeling van schattingen en evaluatie van zakelijke redenen voor significante ongebruikelijke transacties.

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust bij het dagelijks bestuur. Het is van belang dat het management, onder toezicht van het algemeen bestuur, sterk de nadruk legt op het voorkomen van fraude, waardoor de gelegenheden tot het plegen van fraude kunnen afnemen, alsmede op het ontmoedigen daarvan, waardoor personen ervan kunnen worden weerhouden om fraude te plegen omwille van de waarschijnlijkheid dat die wordt ontdekt en bestraft.

Bijlagen

Bijlage 1: SiSa-bijlage

Bijlage 1

Het is volgens de nota verwachtingen accountantscontrole voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw provincie samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer specifieke uitkering conform SiSa-bijlage 2013	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
V&J A2	Brede doeluitkering rampenbestrijding (BDUR)	Geen	0	n.v.t.